

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/346/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6309202107
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6309202107.4

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, so sídlom Údernícka 5, Bratislava, proti odporcom: v 1/ rade O. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, A., v 2/ rade O. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, A., zast. opatrovníkom Oľgou Mlynarčíkovou, tajomníčkou Okresného súdu Zvolen, o zaplatenie 4 315,87 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 6C/199/2009-227 zo dňa 12. 12. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 6C/199/2009-227 zo dňa 12. 12. 2014 zrušuje a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporcom v 1/ a 2/ rade náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol: „Navrhovateľ sa svojím návrhom voči pôvodnému odporcovi v 1/ rade O. B., nar. XX.XX.XXXX, G. XX, N. a ďalšiemu účastníkovi, ktorý je v súčasnosti odporcom v 1/ rade, teda O. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, A., domáhal toho, aby im súd uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 4 315,87 Eur spolu s príslušenstvom, na tom skutkovom a právnom základe, že O. B. bol držiteľom motorového vozidla Volkswagen s ev. č. G. a O. M. bol ako fyzická osoba vodičom tohto motorového vozidla v čase dopravnej nehody, dňa 24.07.2007, ktorú zavinil a spôsobil škodu na motorovom vozidle Citroen s ev. č. XX.XX. s držiteľom M. N.. Keďže k predmetnému vozidlu nebolo k dátumu nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, navrhovateľ uhradil z garančného fondu poistné plnenie za škodu, a to v dňoch 24.10. a 25.10.2007 vo výške 130 020 Sk (4 315,87 Eur). Voči pôvodnému odporcovi v 1/ rade vznikol navrhovateľovi nárok na náhradu vykonaných úhrad na základe ust. § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., voči odporcovi v 2/ rade vyplýva uplatnený nárok zo všeobecnej zodpovednosti za spôsobenú škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na základe doloženej kúpnej zmluvy, ktorou pôvodný odporca v 1/ rade preukazoval prevod vlastníctva k uvedenému vozidlu, navrhovateľ rozšíril okruh žalovaných účastníkov o ďalšieho odporcu (v tom čase označovaného ako odporca v 3/ rade) O. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, A., teda brata vtedajšieho odporcu v 2/ rade. Neskôr navrhovateľ vzal svoj návrh na začatie konania voči odporcovi v 1/ rade späť a súd v tejto časti konanie zastavil v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. Odporcami tak ostali v 1/ rade O. M., v 2/ rade O. M., v 1. prípade vodič predmetného motorového vozidla a v 2. prípade držiteľ predmetného motorového vozidla, resp. vlastník v čase dopravnej nehody dňa 24.07.2007.

Prvostupňový súd posúdil nárok podľa § 9 ods. 1 písm. b), § 24 ods. 2 písm. b), § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. .

Podstatnou okolnosťou v tomto spore (a zároveň predbežnou otázkou vo vzťahu k základu nároku) bola existencia, či neexistencia poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla k predmetnému vozidlu s ev. č. XX.XX.XXXX, v čase dopravnej nehody, t.j. dňa 24.07.2007, pričom zo zistení súdu, ako sú uvedené vyššie a z vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že vlastníkom predmetného vozidla bol v čase nehody odporca v 2/ rade, teda M. vodičom vozidla v čase nehody bol odporca v 1/ rade, teda M., a v čase nehody jestvovali doklady o uzavretom povinnom zmluvnom poistení v zmysle citovaného zákona pod hore uvedeným číslom. Odporcovia namietali nedôvodnosť podaného žalobného návrhu zo strany navrhovateľa z dôvodu jestvujúceho poistenia vozidla v čase nehody, v zmysle čoho navrhovateľ nemal uhrádzať vzniknutú škodu, pretože táto mala byť uhradená z jestvujúceho poistenia. Túto skutočnosť považoval súd napokon za preukázanú. Zo strany pôvodného odporcu O. B. bola doložená kópia návrhu poistnej zmluvy, odporca v 1/ rade ako vodič vozidla v čase nehody vo svojej výpovedi uviedol, že po nehode odovzdával príslušníkom policajného orgánu doklady o vozidle, aj doklady o tomto poistení, svedok Z. Z. potvrdil, že v čase nehody vozidlo už nebolo vlastníctvom O. B., ale bratov M., pričom toto bolo stále poistené v poisťovni KOOOPERATIVA, a. s. a O. B., ako zamestnancovi svedka, ani svedkovi samotnému poisťovňa neoznámila zánik tohto poistenia, preto predpokladá, že toto poistenie trvalo aj v čase nehody. Zároveň zo záznamu policajného orgánu z dopravnej nehody vyplýva, že vo vozidle v čase nehody boli skutočne doklady o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré im boli odovzdané, a toto bolo datované od marca 2007. Z hľadiska dokazovania považoval súd za podstatnú aj tú okolnosť, že KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. na otázku súdu ani raz neodpovedala priamo k poisteniu pod uvedeným číslom, ktoré bolo účastníkmi tvrdené, aj dokladané listinnými dôkazmi, len sa obmedzilo na tvrdenie, že pod takýmto číslom poistnú zmluvu neevidujú a že predmetné motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda nebolo u nich vtedy povinne zmluvne poistené. Zostala nezodpovedanou otázka, čo sa stalo s návrhom poistnej zmluvy, na základe ktorého boli vydané doklady o poistení pôvodne O. A. i a neskôr odporcom v 1/ a 2/ rade, ktoré neskôr boli predložené policajnému orgánu po dopravnej nehode. H., či takýto návrh poistnej zmluvy bol zaevidovaný, ak nie, z akého dôvodu, či bol takýto návrh poistnej zmluvy prijatý alebo zamietnutý a z akého dôvodu, príp. či takéto poistenie skutočne aj vzniklo a príp. neskôr zaniklo a z akého dôvodu. Pre vyhýbavý postoj dotazovanej poisťovne tak zostalo na navrhovateľovi, aby preukázal, že sú splnené zákonné podmienky pre dôvodnosť jeho nároku voči odporcom, ako je citované vyššie, teda, že v čase dopravnej nehody skutočne nejestvovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že zo strany navrhovateľa došlo dôvodne k plneniu z garančného fondu a následne, že mu vzniklo právo na náhradu takto vyplatených peňažných prostriedkov zo zodpovednosti za škodu v zmysle citovaného § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. Dôkazné bremeno v tomto smere nakoniec navrhovateľ neunesol a preto považoval súd jeho návrh za nedôvodný a v celom rozsahu ho zamietol.

O trovách konania súd rozhodoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v spore úspešný odporcovia si však náhradu trov konania neuplatnili, u odporcu v 2/ rade bolo možné konštatovať, že mu žiadne trovy v tomto konaní nevznikli, keďže sa ho osobne nezúčastnil. Súd im preto náhradu trov konania nepriznal“.

V súlade s § 204 OSP proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. v zmysle § 220 OSP zmeniť rozhodnutie tak, že odvolací súd návrhu v celom rozsahu vyhovie. Zároveň si navrhovateľ uplatnil nárok na náhradu trov konania. Odvolanie podal z dôvodu, že prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci..

Navrhovateľ v odvolaní namietal, že v konaní nebolo preukázané, že na motorové vozidlo bola uzatvorená zmluva o povinnom zmluvnom poistení podľa zákona o PZP. Súd založil rozhodnutie na kópii poistnej zmluvy predloženej O. B., ktorý nie je účastníkom konania. V čase dopravnej nehody už nebol ani vlastníkom ani držiteľom motorového vozidla, nie je v žiadnom právnom vzťahu k predmetnému motorovému vozidlu.

V súlade s § 3 ods. 1 Zákona o PZP osoba, na ktorú sa vzťahuje povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu je povinná uzavrieť poistnú zmluvu najneskôr v deň prvého použitia motorového vozidla. Keďže v konaní bolo preukázané, že vlastníkom predmetného motorového vozidla v čase dopravnej nehody bol odporca v 2/ rade, nie je možné uvažovať o platnosti v konaní predloženej kópie poistnej zmluvy. V konaní

nebol predložený originál zmluvy o povinnom zmluvnom poistení, ale len kópia, aj to „pomerne ťažko čitateľná“. Z takejto zmluvy nebolo možné prečítať relevantné údaje. Navrhovateľ spochybňoval počas celého konania platnosť, či dokonca samotnú existenciu predmetnej poistnej zmluvy, a preto nastúpila dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno toho účastníka, ktorý tvrdil skutočnosti, ktoré mali byť súkromnou listinou (poistnou zmluvou) preukázané.

Poukázal tiež na skutočnosť, že v zmysle § 9 ods. 4 Zákona o PZP poistenie zaniká pre nezaplatenie poistného ex lege, teda priamo zo zákona. Prvostupňový súd absolútne neskúmal kedy a či vôbec bolo poistné k údajnej poistnej zmluve uhradené. Odporcovia v celom konaní nepredložili žiadny doklad o úhrade poistného, a teda možno predpokladať, že medzi zmluvnými stranami vôbec zmluva nevznikla z dôvodu, že nedošlo k úhrade prvého poistného, resp. mohla zaniknúť pre nezaplatenie poistného podľa § 9 ods. 4 Zákona o PZP. Ak aj bolo predložené potvrdenie o poistení zodpovednosti a zelená karta, poistník bol povinný tieto doklady podľa § 27 bez zbytočného odkladu odovzdať poisťovateľovi. Po zániku postenia týmito dokladmi nie je možné preukazovať platnosť poistenia. Uvedené doklady môže mať poistník k dispozícii, keď ich nevráti, aj po zániku poistenia. Výpoveď svedka Z. Z. o neoznámení zániku poistenia, o neexistencii poistenia, ako aj záznam policajného orgánu o odovzdaní dokladov o poistení predmetného motorového vozidla, nemožno považovať za relevantný, vzhľadom na vyššie uvedené.

Odvolateľ poukázal na to, že sám súd v rozhodnutí uviedol, že zostala nezodpovedaná otázka, „Čo sa stalo s návrhom poistnej zmluvy, či takýto návrh poistnej zmluvy bol zaevidovaný, ak nie, z akého dôvodu, či bol takýto návrh poistnej zmluvy prijatý alebo zamietnutý a z akého dôvodu, prípadne či takéto poistenie skutočne aj vzniklo a prípadne neskôr zaniklo a z akého dôvodu?“

Odporcovia sa k odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h), ods. 2 OSP odvolací súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Predmetom konania je nárok uplatnený navrhovateľom Slovenskou kanceláriou poisťovateľov podľa § 24 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z.. Navrhovateľ uplatňoval nárok proti odporcom, na základe toho, že z poistného garančného fondu plnil poškodenému - uhradil škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti. V súlade s § 24 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z. kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa ods. 2 písm. a), b), f) a g) na náhradu toho, čo za neho plnila.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že nebolo sporné, že motorovým vozidlom Volkswagen s ev. č.S. O. bola spôsobená škoda na inom motorovom vozidle. Vodičom motorového vozidla v čase dopravnej nehody, ktorým bola spôsobená škoda boX), (odporca 1), vlastníkom uvedeného vozidla bol O. (odporca 2), ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla bola tretia osoba, ktorá nie je účastníkom konania. Škoda bola spôsobená na motorovom vozidle Citroen s ev. č.XXX.

Navrhovateľ v súlade s § 24 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z.. poskytuje plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v súlade s ods. 2 pís. b, poskytuje tiež plnenie za škodu za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti. V súlade s § 24 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z. kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa ods. 2 písm. b) na náhradu toho, čo za neho plnila. V konaní bolo nesporné, že navrhovateľ plnil škodu spôsobenú na motorovom vozidle Citroen s ev. č. Y. vozidlom Volkswagen s ev. č. XXX.

Správne prvostupňový súd ako predpoklad oprávnenosti nároku skúmal, či na motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda bola uzatvorená zmluva o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v súlade so zák. 381/2001 Z. z.

V súlade s § 3 zák. č. 381/2001 Z. z. povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Osoba, na ktorú sa vzťahuje povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu podľa odseku 1, je povinná uzavrieť poisťnú zmluvu najneskôr v deň prvého použitia motorového vozidla.

Z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu je zrejmé, že dôvodom zamietnutia návrhu bol právny záver súdu prvého stupňa, že vzhľadom na nepreukázanie neuzatvorenia, (neexistencie) poisťnej zmluvy navrhovateľom, neboli preukázané podmienky na plnenie zo strany navrhovateľa poškodenému. Odporcovia namietali nedôvodnosť návrhu z dôvodu jestvujúceho poistenia vozidla v čase nehody. Prvostupňový súd uviedol, že pre vyhýbavý postoj poisťovne, (v ktorej mala byť zmluva uzatvorená), tak zostalo na navrhovateľovi, aby preukázal, že sú splnené zákonné podmienky pre dôvodnosť jeho nároku voči odporcom, teda, že v čase dopravnej nehody skutočne nejstvovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že zo strany navrhovateľa došlo dôvodne k plneniu z garančného fondu a následne, že mu vzniklo právo na náhradu takto vyplatených peňažných prostriedkov zo zodpovednosti za škodu v zmysle citovaného § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. Dôkazné bremeno v tomto smere nakoniec navrhovateľ neunesol a preto považoval súd jeho návrh za nedôvodný a v celom rozsahu ho zamietol.

Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať.

Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá OSP. podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

Pokiaľ ide o vyhodnotenie dôkazného bremena súdom prvého stupňa odvolací súd udáva, že samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane navrhovateľa alebo odporcu, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia.

Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť navrhovateľ, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou odporcu. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerazovaniu.

Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho - ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2010, sp. zn. 6 Cdo 81/2010).

Nemožno teda na navrhovateľovi požadovať, aby preukázal neuzatvorenia, neexistenciu poisťnej zmluvy. Prvostupňový súd teda nesprávne vyhodnotil dôkazné bremeno. Dôkazná povinnosť v tomto smere je na strane účastníka konania, ktorý ako na svoju obranu uvádza tvrdenie o existencii a trvaní

zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v tomto prípade na strane odporcov).

V ustanovení § 9 zák. č. 381/2001 Z. z. je upravené, kedy poistenie zaniká, kde okrem iného podľa ods. 4) poistenie zodpovednosti zanikne okrem iného, ak poistné nebolo zaplatené do jedného mesiaca od dátumu jeho splatnosti, ak pre takýto prípad nebola v poistnej zmluve dohodnutá dlhšia lehota pre zánik poistenia zodpovednosti. Poistenie zodpovednosti zanikne uplynutím tejto lehoty. V tomto prípade nie je preto rozhodujúce, či poisťovňa oznámila zánik poistenia. Po zániku poistenia zodpovednosti s výnimkou zániku poistenia zodpovednosti na motorové vozidlá podľa § 27 je poistník povinný bez zbytočného odkladu odovzdať poisťovateľovi potvrdenie o poistení zodpovednosti a zelenú kartu. Táto povinnosť nie je však sankcionovaná, pri jej nesplnení môžu zostať už nepoistenej osobe doklady ako potvrdenie o poistení zodpovednosti a zelená karta, len ich držba nepreukazuje existenciu poistenia v rozhodnom čase.

Vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V ďalšom konaní prvostupňový súd opätovne posúdi nárok navrhovateľa, t.j. či v súlade s § 24 ods. 7 zák. 381/2001 Z. z. navrhovateľovi vzniklo právo proti odporcom, či odporcovia zodpovedajú za škodu podľa odseku 2 písm. b) na náhradu toho, čo plnil navrhovateľ, pričom dôkazné bremeno o existencii a trvaní zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v čase poistnej udalosti je na účastníkovi, ktorý takúto skutočnosť na svoju obranu tvrdí.

V súlade s § 224 ods. 3 OSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.